

σιγά σιγά από το σπίτι για να πάει να σμίξει με το πλούσιο αφεντικό του, κι ενώ με μια λέξη, με μια φωνή μπορεί να την εμποδίσει, αυτός σιωπάζει ως την τελευταία στιγμή που συμπληρώνεται το κοινό μόνο και μόνο για να πλεχτεί το διήγημα. Κ' έπειτα γιατί φταίει ο αφεντικός; "Όταν ένα κορίτσι δεν ξμαθε να φυλάει το ίδιο την τιμή του παρά δέχεται να την παραδώσει στον πλούσιο για ένα κουτί σκωλατάκια, να είσαστε βέβαιοι πως το κορίτσι αυτό το ίδιο θα έκανε και μπρός σ' έναν εργάτη. Στην ίδια περίπτωση κ' ένας εργάτης δε θα φαινότανε ήθικώτερος. Να πολεμήσουμε βέβαια την κοινωνική εκμετάλλευση, να νάποχτήσουμε κ' έμεις οι ίδιοι ανώτερη ήθικη αντίληψη, που να προσκρούει απάνω της το πονηρό και να συντρίβεται. Γενικά για τα διηγήματα του κ. Λευκ. θα λέγαμε πως τα χαρακτηρίζει ένας ρεαλιστικός ρομαντισμός που τον εμποδίζει ακόμα να βλέπει τη ζωή με μάτι κρύο και να την αποδίδει με γραμμές σταθερές. Γι αυτό όπου κατορθώνει να υποτάξει το φωβαντισμό του, παρουσιάζεται αριώτερος. Έτσι το διήγημα «Ο Γιασουμάς», μάς φαίνεται το καλύτερο από όλα της μικρής συλλογής του. Κείνο που πρέπει πολύ να προσέξει κι αυτός είναι το ύφος. Μακριά για το Θεό από κάθε δημοσιογραφία. Αυτή σκότωσε κι άλλους ανώτερους από τον κ. Λευκ. Ζητάμε ύφος αίσθητο, λογοτεχνικό κι αυτό ίσως είναι το σπουδαιότερο για έναν τεχνίτη στην αρχή όσο να ωριμάσει μέσα του η δύναμη της σύνθεσης.

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ

ΕΡΓΑΤΗΣ

...Σκύψε βαθειά... γερά χτύπα
Σύντροφε. "Ενας λάκκος στη γίς μας καρτερεί όλους.
"Όντας ο ήλιος ανεβαίνει το πρωί απ' τα μαβιά βουνά
δεν κάνει άλλο παρά να μικραίνει όλων τα μπόγια
και όλους ίσα να θερμαίνει - ΡΟΖΑ ΛΟΥΞΕΜΠΟΥΡΓ

Και λές, σκλάβο τον είχανε αγοράσει
όλα του άφεντη τα χρυσά του δώρα
ξεκίναγε σκυφτός, δειλός στη χώρα
τα μπράτσα, τη ζωή του να περάσει
Μά όντας μέσα στα πυκνά τα δάση
δαρμένος απ' της έννοιας του τη μπόρα
κόβοντας ξύλα με περίσσια φόρα,
νεκρόκασσα του άφεντη του είχε φτιάσει
Και μέσα στού μεσημεριού τη λάβρα
σταζοβολά απ' το κούτελο κανάλι
ο ιδρώτας, και τη γίς δργώνει αγάλι,
Θεριέει ποταμός, ρέματα μάδρα
που τάρρεφαν καιρών και χρόνων μίση
— τ'άφεντη πάει τον πύργο να γκρεμίσει.

Στέφανη

ΣΙΤΣΑ ΚΑΡΑ ΊΣΚΑΚΗ

ΣΕ ΠΡΟΣΜΕΝΩ

Του φίλου Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ
έμπνευσμένο από το "ΠΑΛΙ" ΣΤΗΝ ΑΓΑΠΗ, του

Σε προσμένο νάρθεις
πάντ' από τα ξένα
με το μαϊστράλι
και με τα πανιά,
μ' άστεριού άχτίδα,
μ' άηδονού λαλιά
και με τη βροχούλα
πάντα σε προσμένο
και με το χαλάζι
και με τη χιονιά!

Έστρωσα στο δρόμο
κόκκινα λουλούδια,
που μούχαν φυτρώσει
μέσα στην καρδιά,
και λευκά κρινάκια
με μοσχοβολιά...
και προσμένο νάρθεις
πάντα σε προσμένο
και με τ'άηδονάνα
και με τη χιονιά!

Κι' αν ξεχάσεις νάρθεις
πάντα θα προσμένο,
κι' αν ο ήλιος σβύσει
κ' η άστροφεγγιά
και στα μάτια χύσει
μάυρη σκοτεινιά,
πάντα θα προσμένο
μάγουπη ψυχή
και με τ' άηδονάνα
και με τη χιονιά!

ΤΥΜΦΗΣΤΟΣ

ΣΤΡΑΒΟΣ

Τα μάτια σου, πως είναι άχνα, μεγάλα και σβυσμένα
Μάτια ανεπαίσθητα άνοιχτά!
Τα χρώματά τους τα παλιά για πάντα είναι χαμένα,
Γαλάζια πριν, τώρα χλωμά!

Άκους τριγύρω τη Ζωή, τον κόσμο που βουίζει...
Και δεν μπορείς να τον κυτῶς
Νοιώθεις στον κάμπο τον πλατύ, τάνθάκι να μυρίζει...
Μά δεν το βλέπεις... και περνῶς.

Άπό το χέρι ενός παιδιού, στη στρατά οδηγημένε...
Στέκεις σάν κυπαρίσι όρθός...
Τα μάτια σου αν δε βλέπουνε, μπορούν όμως να κλαίνε..
Μιά μαύρη ξήση, δίχως φῶς.

Σαν από κόσμο άπόμακρον άκους να σου μιῶνε
για λάνγας Δύσης όμορφιές
Μπροστά σου όλα τα γιόμορφα τ' άκους όταν περνῶνε...
Δεν τα θωρείς κι' όμως τα κλαῖς.

Και ῥῖς μέσα στις θύμησης και τις καλιές εικόνες
Άκους τους ῥχους της Ζωῆς...
Κι όταν τις πένθιμες βραδιές, πεθαίνουν οι άνεμῶνες
Ρωτιέσαι αν πέθαγες ή αν ῥῖς...

Γ. Α. ΡΟΗΣ